Bep van den Bosch-de Jongh

Elisabeth (Bep) de Jongh is geboren in Scheveningen op 28 november 1889. Ze was de dochter van Gerrit Johannes de Jongh en Henriëtte Martina Bax. Haar vader was directeur van de dienst Gemeentewerken Rotterdam en lid van de Provinciale Staten en de Tweede Kamer voor de Liberale Unie.

Ze trouwde op 21 november 1912 in Den Haag met Arie van den Bosch (1884-1976) en het stel verhuisde in 1917 naar het latere Estland. Bep maakte de revolutie in Rusland mee, doorstond gevangenschap en ontbering en maakte de bevrijding en opbouw van de jonge Esthische staat mee. Tijdens de oorlog van 1914-1918 deed ze als Rode Kruiszuster frontdiensten. Haar man was de Nederlandse (honorair) consul in Tallinn, Estland van 1921 tot 1928. Haar belevenissen uit die tijd zijn beschreven in het boek "Brieven uit Estland". Ze kregen drie dochters en een zoon.

Na terugkeer in Nederland maakte ze met een architect het huis in de Rijslag in Scheveningen bewoonbaar. Ze houdt zich in de dertiger jaren met drie onderwerpen bezig: de padvindsters, de politiek en vrouwenorganisaties. Ze sloot zich ook aan bij de VVD, en overwoog zich kandidaat te stellen voor het Nederlandse parlement.

Bep wordt in 1930 presidente van het Nederlandsche Meisjesgilde. Haar totemnaam was Veedim (Vierkant Eerlijk Doortastend Idealisme Moed). Zij brengt al snel de centrale eenheid in het Gilde tot stand en de naam werd in 1933 veranderd in Het Nederlandse Padvindsters Gilde. Ze ontving de Zilvervis in 1938 en nam een jaar later deel aan Pax Ting in Hongarije. Pax Ting was het eerste internationale Wereld Kamp na de oprichting van de World Association of Girl Guides and Girl Scouts. Het kamp werd gehouden in de Hongaarse stad Gödöllő, van 25 jul 1939 tot 7 augustus 1939. Op advies van Lady Baden-Powell werd de naam *Vredesbijeenkomst* (Pax Ting) gekozen. Door de dreiging van oorlog (de Tweede Wereldoorlog) waren er slechts 5800 meisjes uit 32 landen aanwezig. Een maand later, op 1 september, vielen de Wehrmacht en de SS Polen binnen en brak de oorlog uit.

Vanaf mei 1940 was ze ook de redacteur van het blad De Padvindster samen met Jeanne Stam-Dresselhuys.

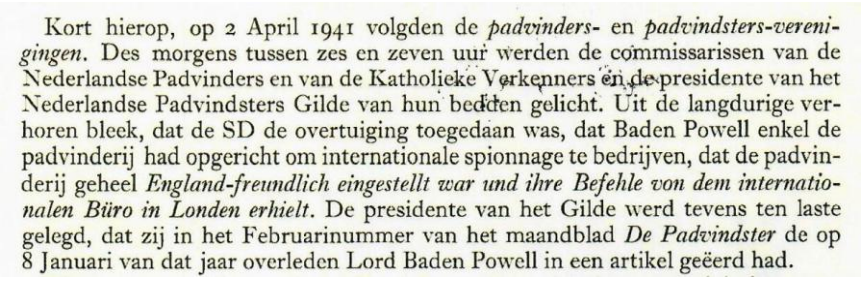
Tijdens de oorlog was ze actief in het verzet. Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 werd ze door de Gestapo gearresteerd. Ze heeft van 3 tot 6 april 1941 vastgezeten in het Oranjehotel. Een half uur nadat ze opgepakt was, belde een ander stel van de Gestapo opnieuw aan en wilden haar arresteren omdat ze ervan verdacht was in het verzet te zijn.

In de verslagen van Engelandvaarders is opgenomen dat Carel August van Rossum in 1943 van Bep van den Bosch adressen kreeg voor zijn tocht naar Engeland.

In 1943 was er een tekort aan arbeidskrachten om te oogsten in Duitsland. Mensen werden gevraagd om als vrijwilliger te helpen met de oogst, en ze konden dan een reisvergunning krijgen. Arie en Bep “boden zich aan” om te helpen met de oogst op het landgoed in Polen waar hun oudste dochter Anneke woonde met haar twee zoons. Op deze manier konden ze een familiebezoek hebben en twee van hun kleinkinderen zien. Op basis van hun politieke ervaring en wat ze wisten van het verloop van de oorlog, adviseerden ze Anneke te proberen Polen te verlaten. Anneke deed dat ongeveer 8 maanden later. Ze namen ook een aantal van Annekes waardevolle bezittingen mee terug naar Nederland in bewaring.

Tijdens de laatste oorlogsjaren evacueerden de Duitsers de huizen dicht bij de kust om hun “Atlantikwall” te bouwen en Bep en Arie moesten hun huis in Scheveningen verlaten. Zij trokken in bij Mr. en Mevr. Dupon, de schoonouders van dochter Beppie, in de Javastraat in Den Haag. Dochter Beppie verbleef een deel van de oorlog in Zwitserland.

Na de oorlog verzamelde majoor E.P. Weber, commandant van de Scheveningse gevangenis, zoveel mogelijk gegevens van gevangenen. Bep is in het overzicht opgenomen. In een artikel van haar : Onderdrukking en verzet – De Jeugdorganisaties – schrijft ze op pg 348 het volgende:

Kort hierop, op 2 April 1941 volgden de *padvinders-* en *padvindsters-verenigingen*. Des morgens tussen zes en zeven uur werden de commissarissen van de Nederlandse Padvinders en van de Katholieke Verkenners en de presidente van het Nederlandse Padvindsters Gilde van hun bedden gelicht. Uit de langdurige verhoren bleek, dat de SD de overtuiging toegedaan was, dat Baden Powell enkel de padvinderij had opgericht om internationale spionnage te bedrijven, dat de padvinderij geheel *England-freundlich eingestellt war und ihre Befehle von dem internationalen Büro in Londen erhielt*. De presidente van het Gilde werd tevens ten laste gelegd, dat zij in het Februarinummer van het maandblad *De Padvindster* de op 8 Januari van dat jaar overleden Lord Baden Powell in een artikel geëerd had.

Meteen na de oorlog werd Bep lid van de 'nood gemeenteraad' van Den Haag, daarna werden er verkiezingen gehouden en werd ze de komende tien jaar een vast gekozen lid. Ze blijft presidente van de NPG tot 1950 en wordt dan benoemd tot ere-presidente. Bij haar afscheid werd ze benoemd tot Officier van Oranje-Nassau.

Bep's zoon Govert verliet Nederland direct na zijn opleiding en werd Engelandvaarder. Hij ging ondergronds en reisde naar Portugal, vanwaar hij naar Engeland en de Verenigde Staten ging. Hij kreeg een opleiding van de U.S. Marines in Quantico en werd een Nederlandse marineofficier. Hij ontving het Verzetsherdenkingskruis.

In 1955 gingen Bep (65) en Arie (70) met pensioen en maakten een wereldreis per schip. Ze bezochten hun zoon Govert in Dearborn, Michigan (USA) en hun dochter Anneke in Toronto, Canada.

Bep is op 6 december 1969 in haar huis in de Rijslag overleden, twee weken na haar 80ste verjaardag. Ze werd begraven op begraafplaats Oud Eik en Duinen.

Er is een Veedim vendel naar haar genoemd bij Scouting Hoogeveen.

Meer informatie

Bep van den Bosch - de Jongh - Scoutpedia.nl (scoutwiki.org)

Elisabeth de Jongh (1889-1969) » Stamboom Van den Bosch » Genealogie Online

Huwelijksakte Arie van den Bosch en Elisabeth de Jongh (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
gedenkboek-oranjehotel-namenlijsten-van- 103.pdf
Brieven uit Estland 1917-1926: De brieven en verhalen van Elisabeth van den Bosch - de Jongh en Arie van den Bosch : Koch, Mr. Frans H: Amazon.nl: Boeken
Archief Maria van Hasselt-Hamaker (NL-AsdATRIA - IIAV00000227) (archivesportaleurope.net)
Schalmei 1969
Algemeen Handelsblad » 08 dec 1969 - Art. 119 | Delpher
Elisabeth van den Bosch-de Jongh | Digitaal Namenmonument Oranjehotel
Govert Willem van den Bosch (1922 - 1999) - Genealogy (geni.com)
Overleg:Lijst van Engelandvaarders - Wikipedia
Pax Ting - Scoutpedia.nl (scoutwiki.org)
De padvindster, jrg 14, 1939, no. 8, 15-08-1939 » 15 aug 1939 - Pag. 2 | Delpher
Carel van Rossum - Nationaal Archief
De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 21, 1950, no. 3, 1950 » 1950-03 - Pag. 2 | Delpher

1969

VEEDIMS SPOOR IS GEEINDIGD.

Veedim, mevrouw E. van den Bosch-de Jongh is gestorven, precies zoals zij altijd vurig gewenst had: haar taken afgemaakt, en géén „ouwe dag"!
Veedim, onze erepresidente, de enige erepresidente die de padvinderij ooit gehad heeft, is 80 jaar geworden, maar Veedim is nooit „oud" geweest. Dat klinkt vreemd in een tijd waarin de mensen na hun 40e of 50e jaar beschouwd worden als oud en rijp om uitgerangeerd te worden.
Veedim kwam in het Gilde in 1930, om presidente van het Hoofdbestuur te worden. Het Hoofdbestuur was toen iets enorm deftigs, en met de afdelingsbesturen regeerde dat H.B. de padvinderij.
Het protesteren is heus niet in deze tijd uitgevonden! Want in 1930 bestond al enige jaren de **leidstersraad,** die opgericht was uit protest en om inspraak te krijgen, en waar alle leidsters lid van waren.
Het was in die tijd gewoonte, dat Hoofdbestuursleden geïnstalleerd werden in de H.B. vergadering, en in dat piepkleine clubje dames, in vol ornaat, op de vlag hun belofte aflegden! Maar Veedim vond dit belachelijk! Zij vond: de padvinderij, dat zijn de kinderen en hun leidsters; en toen zij zich zolang ingewerkt had, dat ze wel graag, om er helemaal bij te horen, ook geïnstalleerd wou worden, stond zij er op om, daar het niet mogelijk was, alle padvindsters om zich heen te hebben, in de volle kring van de Nederlandse leidsters haar belofte af te leggen. En dat gebeurde dus. Op de leidstersconferentie in Soesterberg, in de grote leidsterskring, buiten tussen de dennenbossen. En de 3 bestuursleden van de leidstersraad, zelf jonge leidsters, waarvan ik er een was, verrichtten samen de installatie van onze Veedim.
Vanaf dat moment verkeerde Veedim zoveel mogelijk bij de padvindsters en de leidsters en ik denk niet, dat er veel kinderen waren, die Veedim niet persoonlijk ontmoet hebben, en de leidsters kenden haar allemaal.
Veedim was enorm actief en zat behalve in de padvinderij nog in allerlei maatschappelijk en bestuurlijk werk en ze had eindeloos veel connecties, waarvan het Gilde volop geprofiteerd heeft.
Veedim ging met ons naar Hongarije, toen daar in 1939 het „Paxting" werd gehouden, een soort meisjes Jamboree. Wij waren daar met een contingent van plm. 100 N.P.G.-leden. Het was een machtig kamp, maar de Hongaarse organisatie was erg onervaren en er klopte nooit iets, waardoor de gekste dingen gebeurden. Veedim had een **onuitputtelijk gevoel voor humor** en mede hierdoor hadden we machtig plezier, ondanks alle onverwachte ongemakken.
Toen kwam de oorlog en ook daarin wist Veedim haar mannetje te staan. Zij heeft zelfs om de padvinderij nog in hechtenis gezeten. En toen in 1945 de bevrijding kwam heeft Veedim ons allemaal gesteund en geïnspireerd met die enorme wederopbouw en uitbouw en modernisering van onze padvinderij. Veedim had altijd gezegd, als ik 60 ben ga ik weg als presidente, en dat deed ze dan ook, maar daarvóór had zij haar grote droom verwezenlijkt, n.l. een eigen huis voor alle padvindsters, **„Buitenzorg"**, in waarheid **„Veedims huis"!**
In 1948 als een uitgewoond, bijna bouwvallig huis aangekocht, met zéér geringe middelen verbouwd en met de dubbeltjes, verdiend door de padvindsters en kabouters, ingericht, werd het in 1949 geopend.
Veedim ging dan wel weg als presidente, en werd uitgeroepen tot erepresidente, omdat wij nog nooit zo'n presidente gehad hadden, maar je begrijpt wel dat ze Buitenzorg niet in de steek liet. En zo bleef zij nog 20 jaar reuze actief als voorzitster van de Buitenzorg commissie, en dat was heus geen „ere"baantje. Veedim was van **alles** op de hoogte en gaf des-

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.